

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

**Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»**

з теми: **ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО
ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ЗАСОБАМИ ДИТЯЧИХ ПІСЕНЬ
МАТЕМАТИЧНОГО ЗМІСТУ**

Виконала: здобувачка вищої освіти
освітньої програми 013 Початкова освіта
спеціальності 013 Початкова освіта
заочної форми здобуття вищої освіти
Данчук Олександра Олександрівна

Керівник: Московчук Л. М., кандидат
педагогічних наук, старший викладач
кафедри теорії та методик початкової освіти

Рецензент: Газіна І. О.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик
дошкільної освіти

Кам'янець-Подільський, 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ЗАСОБАМИ ДИТЯЧИХ ПІСЕНЬ	10
1.1. Формування мотивації молодших школярів до вивчення математики як наукова проблема	11
1.2. Психологічні особливості формування інтересу до навчання у здобувачів першого циклу початкової освіти	17
1.3. Роль дитячих пісень у розвитку мотивації першокласників до навчання	25
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ЗАСОБАМИ ПІСЕНЬ МАТЕМАТИЧНОГО ЗМІСТУ	30
2.1. Педагогічні умови формування мотивації учнів 1 класу до вивчення математики засобами пісень математичного змісту	30
2.2. Реалізація педагогічних умов у освітньому процесі початкової школи	39
2.3. Порівняльний аналіз результатів дослідження	49
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64

ВСТУП

Модернізація системи початкової освіти в Україні вимагає від педагогічної науки пошуку нових методичних технологій, які б забезпечили поряд із високим рівнем теоретичної і практичної підготовки з математики переорієнтацію освітнього процесу на особистість здобувача освіти, сприятливі умови для розвитку пізнавальної активності та формування стійкої мотивації до навчання. Особливої актуальності ця проблема набуває на початковому етапі навчання, зокрема в першому класі, коли закладаються основи ставлення дитини до навчальної діяльності загалом і до математики зокрема.

Перший клас є критичним періодом у становленні мотивації до навчання математики. Саме в цей час формуються перші уявлення про математику як навчальний предмет, закладається фундамент позитивного чи негативного ставлення до неї. У цьому контексті важливого значення набуває пошук таких засобів навчання, які б враховували вікові особливості першокласників, їхню природну схильність до гри, музики та творчості. Одним із таких перспективних засобів є дитячі пісні математичного змісту, які органічно поєднують навчальну інформацію з емоційно-естетичним компонентом, що особливо важливо для дітей молодшого шкільного віку.

З погляду на це процес формування мотивації першокласників до вивчення математики потрібно розглядати як складну психолого-педагогічну проблему, що потребує комплексного підходу та використання інноваційних методів і засобів навчання. Дитячі пісні математичного змісту мають значний потенціал для вирішення цього завдання, оскільки вони сприяють створенню позитивного емоційного тла на уроці, полегшують засвоєння навчального матеріалу, розвивають пізнавальний інтерес та творчі здібності учнів.

Одним із важливих завдань вивчення математики в 1 класі згідно Державного стандарту початкової освіти є формування в учнів позитивної мотивації до навчальної діяльності, розвиток пізнавального інтересу та бажання вчитися. Особлива увага звертається на створення комфортного освітнього

середовища, використання ігрових технологій, інтеграцію різних видів діяльності, що сприяє підвищенню мотивації дітей до навчання.

У зв'язку з цим істотно зростає актуальність проблеми формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту.

Психологічні аспекти формування мотивації до навчальної діяльності досліджували Л. Божович, Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Г. Щукіна та ін. Проблеми мотивації учнів початкових класів розглядали Ш. Амонашвілі, Н. Бібік, М. Вашуленко, О. Савченко, Н. Скрипченко та ін.

Питання використання музики та пісень у освітньому процесі вивчали Б. Асаф'єв, Д. Кабалецький, О. Ростовський, Л. Хлебнікова та ін. Інтеграцію математики та музики в початковій школі досліджували В. Бєвз, М. Богданович, Г. Лищенко, О. Митник, Л. Петерсон та ін.

Аналіз наукової та навчально-методичної літератури свідчить про значущість проблеми мотивації першокласників до вивчення математики для успішності їхнього подальшого навчання, для розвитку пізнавальних інтересів та творчих здібностей, для формування позитивного ставлення до навчальної діяльності, і в той же час про стурбованість науковців, методистів та вчителів недостатнім рівнем мотивації значної частини учнів початкових класів до вивчення математики.

У чинних Типових програмах математичної освітньої галузі Нової української школи наголошується на необхідності формування позитивної мотивації до навчання, використанні ігрових технологій, інтеграції різних видів діяльності. Однак потенціал дитячих пісень математичного змісту як засобу формування мотивації першокласників залишається недостатньо вивченим і використаним у практиці роботи початкової школи.

Дослідники доводять, що використання дитячих пісень на уроках математики потрібно розглядати комплексно, на основі нових підходів і вимог до навчання та розвитку учнів. Суперечності, що існують між традиційними підходами до формування мотивації та сучасними вимогами Нової української

школи, зумовлюють проблему пошуку шляхів ефективного використання дитячих пісень математичного змісту для підвищення мотивації першокласників до вивчення математики.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена потребами особистості першокласника у позитивному емоційному ставленні до навчання математики, яке забезпечує успішність засвоєння навчального матеріалу; недостатнім рівнем мотивації значної частини учнів перших класів до вивчення математики; вимогами Нової української школи до формування ключових компетентностей та позитивної мотивації до навчання; потребою вдосконалення методичної системи формування мотивації першокласників до вивчення математики з погляду сучасних наукових теорій; недостатньою розробленістю методики використання дитячих пісень математичного змісту як засобу формування мотивації до навчання; потребою практики початкової школи в ефективних засобах підвищення мотивації першокласників до вивчення математики.

Актуальність проблеми та її недостатня розробленість у методиці навчання математики в початкових класах зумовили вибір теми кваліфікаційного дослідження – **«Формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту»**.

Об'єкт дослідження – процес навчання математики учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови та методичне забезпечення формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту.

Мета дослідження – на основі теоретичного аналізу проблеми дослідження розробити, обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту.

Відповідно до поставленої мети визначено такі **завдання** дослідження:

1. Проаналізувати стан проблеми формування мотивації до вивчення математики у педагогічній теорії та практиці сучасної школи. Уточнити сутність

понять «мотивація до навчання», «мотивація до вивчення математики», «дитячі пісні математичного змісту».

2. Охарактеризувати психолого-педагогічні особливості формування мотивації першокласників до вивчення математики.

3. Розкрити роль дитячих пісень у формуванні мотивації здобувачів початкової освіти до навчання.

4. Визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту.

5. Розробити систему роботи з використання дитячих пісень математичного змісту для формування мотивації першокласників до вивчення математики.

6. Експериментально перевірити ефективність запропонованих педагогічних умов формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту.

Гіпотеза дослідження: процес формування мотивації першокласників до вивчення математики буде більш ефективним, якщо визначити та обґрунтувати педагогічні умови використання дитячих пісень математичного змісту на уроках математики; розробити і запровадити у практику роботи початкової школи систему роботи з використання дитячих пісень математичного змісту, що ґрунтується на врахуванні вікових особливостей першокласників, принципах інтеграції та емоційної привабливості навчального матеріалу; забезпечити систематичне та доцільне використання дитячих пісень математичного змісту на різних етапах уроку математики.

Для розв'язання окреслених завдань використано такі **методи дослідження:**

– *теоретичні:* аналіз психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури з проблеми дослідження (уточнення понятійного апарату, визначення педагогічних умов формування мотивації першокласників до вивчення математики);

– *емпіричні:* діагностичні (анкетування, бесіди з учителями і учнями);
обсерваційні (спостереження освітнього процесу у 1 класі, систематизація та

узагальнення педагогічного досвіду); експериментальні (констатувальний, формувальний і контрольний експерименти (з'ясування рівнів сформованості мотивації першокласників до вивчення математики, апробація запропонованої системи роботи з використання дитячих пісень математичного змісту, підтвердження гіпотези дослідження));

– *статистичні*: кількісний і якісний аналіз експериментальних даних, порівняльна характеристика результатів експериментального дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в удосконаленні підходів до формування мотивації молодших школярів, зокрема через залучення дитячих пісень математичного змісту до пізнання математичних понять.

Теоретичне значення кваліфікаційної роботи полягає в тому, що:

– з'ясовано й уточнено зміст і характеристику базових понять дослідження «мотивація до навчання», «мотивація до вивчення математики», «дитячі пісні математичного змісту»;

– охарактеризовано психолого-педагогічні особливості формування мотивації першокласників до вивчення математики;

– розкрито роль дитячих пісень у формуванні мотивації здобувачів початкової освіти до навчання;

– визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту;

– встановлено рівні, критерії і показники сформованості мотивації першокласників до вивчення математики;

– розроблено систему роботи з використання дитячих пісень математичного змісту на уроках математики в 1 класі;

– подальшого розвитку набула теорія і методика формування мотивації молодших школярів до вивчення математики.

Практичне значення дослідження – можливість використання матеріалів кваліфікаційного дослідження в освітньому процесі ЗЗСО. Одержані результати можуть бути застосовані при підготовці майбутніх учителів початкових класів

на заняттях з освітнього компонента «Методика навчання математичної освітньої галузі в початковій школі», у науково-дослідній роботі здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта, під час проходження педагогічних практик, в системі підвищення кваліфікації вчителів початкової школи. Розроблена система роботи з використання дитячих пісень математичного змісту може бути впроваджена у практику роботи вчителів перших класів для підвищення мотивації учнів до вивчення математики.

Експериментальна база дослідження: Кам'янець-Подільський ліцей № 14 Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької обл.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, результати дослідження обговорювалися під час виступів на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені І. Огієнка (2024-2025, 2025-2026 н. рр.) і 9 конференціях: VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська та іноземні мови в початкових класах: актуальні проблеми й інноваційні технології навчання» (12-13 березня 2025 р., м. Кам'янець-Подільський) – *«Роль дитячих пісень математичного змісту у формуванні комунікативної компетентності молодших школярів»*; Наукова конференція студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2024-2025 н. р. (09-10 квітня 2025 р., м. Кам'янець-Подільський) – *«Формування мотивації до навчальної діяльності у молодших школярів на уроках математики як психолого-педагогічна проблема»*; Всеукраїнська науково-практична конференція «Інновації в початковій і спеціальній освіті: досягнення та перспективи» (14 травня 2025 р., Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького) – *«Розвиток пізнавального інтересу першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту»*; II Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасна початкова освіта: погляди молодих дослідників» (23 квітня 2025 р., Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) – *«Діагностика характеру емоційного реагування першокласників на дитячі пісні математичного змісту»*; XI Міжнародна науково-практична конференція

«Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти» (9 –10 квітня 2025 р., Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка) – *«Дитячі пісні математичного змісту як засіб розвитку пізнавального інтересу до вивчення математики у діяльності ЗДО і ЗЗСО»*; Міжнародна науково-практична конференція Професійна підтримка в умовах постконфлікту: європейський досвід для українських фахівців (23 травня 2025 р., Український державний університет імені Михайла Драгоманова) – *«Мотивація учнів початкових класів до вивчення математики засобами інтерпретації дитячих пісень математичного змісту на уроках математики»*; Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи» (15-16 жовтня 2025 р., м. Кам'янець-Подільський) – *«Педагогічні умови формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту»*; II Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні питання сучасної освіти в Україні: виклики та перспективи. До 65-річчя педагогічного факультету» (5-6 листопада 2025 р., м. Кам'янець-Подільський) – *«Результати експериментального дослідження формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту»*; XIII Міжнародна науково-практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (6-7 листопада 2025 р., м. Хмельницький,) – *«Використання музичних відеороликів на уроках математики в початковій школі»*.

Публікації. Основний зміст кваліфікаційної роботи відображено у 3 публікаціях:

1) Данчук Олександра. Формування мотивації до навчальної діяльності у молодших школярів на уроках математики як психолого-педагогічна проблема. *Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ;*

педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н. В. Бахмат]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2025. Вип. XXI. С. 82-86.

2) Московчук Л. М., Данчук О. О. Педагогічні умови формування мотивації учнів 1 класу до вивчення математики засобами пісень математичного змісту. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи* : зб. наук. праць. Випуск 13. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редакційна колегія: Бахмат Н. В., Гудима Н. В., Мелекесцева Н. В. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2025. С. 91-97.

3) Данчук О. О. Результати експериментального дослідження формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту. *Актуальні питання сучасної освіти в Україні: виклики та перспективи (до 65-річчя педагогічного факультету)* : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених, м. Кам'янець-Подільський, 05-06 листопада 2025 р. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С. 91-97.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, шести підрозділів, висновків, списку використаних джерел (65 найменувань). Загальна кількість сторінок – 70, з яких 70 – основного тексту. Кваліфікаційне дослідження містить 6 таблиць.

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення актуальної проблеми формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень математичного змісту. На основі аналізу психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури, проведення експериментального дослідження одержано такі результати:

1. Проаналізовано стан проблеми формування мотивації до вивчення математики у педагогічній теорії та практиці сучасної школи. З'ясовано, що мотивація до вивчення математики – це внутрішня спонукальна сила, що зумовлює інтерес учнів до математичної діяльності, бажання оволодівати математичними знаннями та вміннями. Мотивація першокласників має свої особливості, пов'язані з віковими психологічними характеристиками: переважання емоційних компонентів над пізнавальними, схильність до гри та образного сприйняття, потреба в рухливості та зміні видів діяльності. Дитячі пісні математичного змісту визначено як музично-поетичні твори для дітей, що містять математичну інформацію (числа, геометричні фігури, математичні дії тощо) у доступній, емоційно забарвленій формі, сприяють формуванню позитивного ставлення до математики та полегшують засвоєння навчального матеріалу.

2. Розкрито психолого-педагогічні особливості формування мотивації першокласників до вивчення математики. Встановлено, що у першокласників переважає зовнішня мотивація (прагнення отримати схвалення вчителя, батьків), проте поступово формується внутрішня пізнавальна мотивація. Важливими чинниками формування мотивації є: емоційна привабливість навчального матеріалу, ігровий характер діяльності, успішність у виконанні завдань, позитивне ставлення вчителя, різноманітність форм і методів роботи. Доведено, що використання дитячих пісень математичного змісту відповідає віковим особливостям першокласників і створює сприятливі умови для формування стійкої мотивації до вивчення математики.

3. Визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування мотивації першокласників до вивчення математики засобами дитячих пісень

математичного змісту: створення позитивного емоційного тла на уроках математики та позаурочних заходах через систематичне використання дитячих пісень математичного змісту; забезпечення взаємозв'язку змісту пісень із програмовим матеріалом з математики; використання різних форм роботи з піснями (колективне, групове, індивідуальне виконання, музично-рухливі ігри, творче інтерпретування); залучення учнів до творчої діяльності (складання власних віршів і пісень математичного змісту, створення ілюстрацій, рухів до пісень); урахування індивідуальних особливостей учнів та рівня їхньої музичної підготовки.

4. Охарактеризовано методичні особливості використання дитячих пісень математичного змісту на уроках математики в 1 класі. Визначено, що дитячі пісні математичного змісту доцільно використовувати на різних етапах уроку: на початку уроку – для створення позитивного емоційного настрою, мотивації до навчальної діяльності; під час актуалізації опорних знань – для повторення вивченого матеріалу; на етапі вивчення нового матеріалу – для ознайомлення з математичними поняттями в доступній формі; під час закріплення – для запам'ятовування математичної інформації; для фізкультхвилинок – поєднання рухової активності з математичним змістом. Встановлено, що ефективність використання пісень залежить від їх відповідності темі уроку, доступності змісту, емоційної виразності мелодії, можливості залучення учнів до активної діяльності.

5. Розроблено систему роботи з використання дитячих пісень математичного змісту для формування мотивації першокласників до вивчення математики, що включає: добірку дитячих пісень математичного змісту відповідно до програми з математики для 1 класу; методичні рекомендації щодо використання пісень на різних етапах уроку; систему вправ для роботи з піснями (слухання, виконання, інтерпретування, творче перетворення); завдання для самостійної та творчої діяльності учнів; діагностичний інструментарій для визначення рівнів сформованості мотивації першокласників до вивчення математики.

6. Експериментально перевірено ефективність запропонованих педагогічних умов формування мотивації першокласників до вивчення

математики засобами дитячих пісень математичного змісту. Констатувальний етап експерименту показав, що більшість першокласників мають середній рівень мотивації до вивчення математики, значна частина учнів виявляє нестійкий інтерес до предмета. Формувальний експеримент передбачав впровадження розробленої системи роботи з використанням дитячих пісень математичного змісту в експериментальній групі. Контрольний етап засвідчив статистично значущі позитивні зміни у рівнях сформованості мотивації першокласників експериментальної групи порівняно з контрольною: підвищився рівень зацікавленості математикою, емоційного реагування на уроки, бажання виконувати математичні завдання, пізнавальної активності. Учні експериментальної групи виявили більшу впевненість у своїх силах, готовність до творчої діяльності на уроках математики.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування мотивації молодших школярів до вивчення математики. Перспективними напрямками подальших досліджень можуть бути: розробка методики використання дитячих пісень математичного змісту у 2-4 класах; вивчення можливостей інтеграції музичного та математичного змісту в позаурочній діяльності; створення електронних освітніх ресурсів із дитячими піснями математичного змісту; дослідження впливу різних жанрів музики на формування мотивації до вивчення математики; вивчення особливостей використання пісень математичного змісту для учнів з особливими освітніми потребами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ашеров А. Т., Логвіненко В. Г. Методи і моделі оцінки педагогічного впливу на розвиток пізнавальної самостійності студентів. Харків : УПА, 2005. 164 с.
2. Білоус В. В. Мобільні додатки для навчання математики як засіб підвищення мотивації учнів молодшої школи. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. № 3. С. 303–309.
3. Богданович М. В., Козак М. В., Король Я. А. Методика викладання математики в початкових класах : навч. посіб. 4-те вид., переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 360 с.
4. Бражнич О. Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи : дис. канд. пед. наук. Кривий Ріг, 2001. 238 с.
5. Воронова Н. А. Мотивація навчальної діяльності молодших школярів. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Херсон : Вид-во ХДУ, 2007. Вип. 45. С. 84–89.
6. Волянчук А. С. Характеристика змісту і рівнів навчальної мотивації молодших школярів. *Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога* : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 9-10 листоп. 2020 р.). Херсон, 2020. С. 114–121.
7. Гершунський Б. С. Комп'ютеризація у галузі освіти: проблеми та перспективи. Москва : Педагогіка, 1997. 204 с.
8. Гойда О. П. Мотивація як основний фактор успіху навчальної діяльності молодших школярів в умовах становлення Нової української школи. Рівне, 2021. С. 9–10.
9. Гончаренко С. В. Мотивація до навчання як запорука ефективного навчального процесу. *Актуальні проблеми освіти і науки: досвід та сучасні технології* : матеріали заочної Всеукр. наук.-практ. конф. Секція 4 Психологія сьогодні: дослідження, проблеми, перспективи. Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. С. 166–168.

10. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
11. Горбачова О. Ю. Ціннісно-смісловий компонент готовності до навчання. Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. *Психологія*. Харків : ХНПУ, 2013. № 45, ч. 2. С. 29–37.
12. Гордійчук М. С. Посилення мотивації учіння як фактор оптимізації працездатності молодшого школяра. *Творча особистість учителя; проблеми теорії і практики* : зб. наук. пр. / ред. кол.: Гузій Н. В. (відп. ред.) та ін. Київ : НПУ, 2001. Вип. 5. С. 54–58.
13. Гословська І. Г. Формування позитивної мотивації навчання в молодших школярів на уроках математики. *Наука і освіта*. 2000. № 6. С. 18–24.
14. Горват М. В., Тайстра Н. І. Особливості навчальної мотивації молодших школярів. *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі* : зб. тез доп. III Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 6 листопада 2020 р., Мукачево. Мукачево : МДУ, 2020. С. 214–216.
15. Гудименко С. О. Розвиток мотивації учіння молодших школярів на уроках математики засобами інтерактивних онлайн-ресурсів : кваліфікаційна магістр. р-та, студентки II курсу магістратури, 61 групи, спец. 013 «Початкова освіта» / наук. керівник: к. п. н., доцент Н. М. Стрілецька. Чернігів, 2023. 114 с.
16. Докучина Т. О. Мотивація навчання як запорука стимулювання учнів до досягнення успіху. *Педагогічна освіта: теорія і практика* : зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д. Г., 2011. Вип. 8. С. 32–37.
17. Задунова Є. В., Омельченко А. А. Формування навчальної мотивації молодших школярів. *Початкова школа*. 2007. № 2. С. 20–21.
18. Канюк С. С. Психологія мотивації : навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. С. 238–248.
19. Кириленко В. Формування та корекція мотивації учіння молодших школярів. *Початкова школа*. 2008. № 1. С. 56–62.

20. Кононова О. В. Формування мотиваційної спрямованості молодшого школяра до вивчення математики засобами WEB-квестів : кваліфікаційна робота / наук. керівник – к. пед. наук Юлія Олександрівна Баруліна. Кривий Ріг, 2022. 83 с.
21. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 330 с.
22. Максименко В. П. Сучасний урок: теорія і практика (дидактичний аспект). *Математика в сучасній школі*. 2013. № 11. С. 11–16.
23. Маляр Л. В., Ваколя З. М. Особливості мотивації учнів до навчальної діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2021. Вип. 82. С. 102–106.
24. Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін. *Соціалізація особистості* : зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Київ : Логос, 2000. Вип. 2. С. 153–161.
25. Мазуряк І. О. Педагогічні умови оптимізації працездатності учнів початкової школи. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3602> (дата звернення: 23.06.2025).
26. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. 5-е вид., доповн. і переробл. Київ, 2007. 638 с.
27. Мотивація. URL: https://vseosvita.ua/blogs/motyvatsiia-29701.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 15.03.2025).
28. Немерко А. Р. Пісенно-хорова творчість для дітей у мистецькій практиці авторів Львівщини в контексті музичної культури України доби державної незалежності (1991–2021): традиції та інновації : автореф. дис. д-ра філософії : 025. Б. м., 2024.
29. Носко Ю. М. Ефективність використання руханок у процесі навчання учнів закладів початкової освіти. *Молодий вчений*. 2018. № 2.1 (54.1). С. 108–111.

30. Овсянецька Л. П. Мотиваційна основа творчості. Філософія, соціологія, психологія : зб. наук. пр. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. Вип. 12, ч. II. С. 23–30.
31. Онопрієнко О., Листопад Н., Скворцова С. Компетентнісний підхід до навчання математики. Київ : Редакція газет з дошкільної та початкової освіти, 2014. 128 с.
32. Орф-педагогіка. URL: <http://class1-4.at.ua/news/ura/2016-09-07-8> (дата звернення: 26.03.2025).
33. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. / О. М. Пехота та ін. Київ : В-во А.С.К., 2003. 240 с.
34. Поплавська-Мельниченко Ю. В. Новітні тенденції використання музики у навчально-виховному процесі молодших школярів. *Педагогічний дискус.* 2012. Вип. 11. С. 255–259.
35. Про медико-педагогічний проект «Гармонія інтелекту та здоров'я». URL: <http://mmk-posvita.ck.sch.in.ua/news/id/18/vnПро-медико-педагогічний-проект-Гармонія-інтелекту-та/> (дата звернення: 26.03.2025).
36. Пехота О. М. Освітні технології : навч.-метод. посіб. Київ : АСК, 2001. 256 с.
37. Руснак І. Український фольклор : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 304 с.
38. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
39. Семиченко В. А. Проблеми мотивації поведінки та діяльності людини. Київ : Міленіум, 2019. 521 с.
40. Семців Ю. Формування позитивної мотивації учіння молодших школярів. *Магістерський науковий вісник.* 2015. № 23. С. 130–135.
41. Сівачук А. Л. Формування мотивації учіння молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі засобами мобільних технологій : кваліфікаційна робота / наук. керівник – канд. філол. наук, доц. І. В. Онищенко. Кривий Ріг : КДПУ, 2021. 106 с.

42. Скворчевська Є. Л. Когнітивні механізми мотивації досягнення. Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. *Психологія*. Харків : ХНПУ, 2013. № 46, ч. 1. С. 187–195.
43. Скворцова С. О. Врахування вікових особливостей когнітивних процесів молодших школярів у навчанні математики. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2017. № 3. С. 341–349.
44. Скворцова С., Онопрієнко О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с.
45. Скорик Т. В., Міненко А. О. Емоційний інтелект як основа професійної успішності майбутнього вчителя початкових класів. *Професійна успішність педагогічного працівника як основа менеджменту якості освітнього процесу* : зб. матеріалів четвертих всеукр. пед. читань, присвячених 80-річчю з дня народж. Лідії Кондрашової. Черкаси : ФОП Гордієнко Є. І, 2019. С. 317–320.
46. Слюсаренко В. Г. Педагогічна спадщина Софії Русової і сучасна освіта : наук.-метод. зб. Київ : ІЗМН, 1998. 196 с.
47. Старікова Н. А. Інформаційні технології у практиці початкової школи як засіб формування соціально-адаптованої особистості молодшого школяра. URL: <https://vseosvita.ua/library/informacijni-tehnologii-u-praktici-pocatkovoi-skoli-akzasib-formuvanna-socialnoaptovanoi-osobistosti-molodsogo-skolara-46840.html> (дата звернення: 26.03.2025).
48. Степанова Т. М., Лісовська Т. А. Індивідуально-диференційований підхід до музичного виховання дітей старшого дошкільного віку : монографія. Київ : Вид. дім «Слово», 2012. 256 с.
49. Суходольська Ю. М. Характеристика мотиваційного компоненту навчальної діяльності молодшого школяра. Збірник тез НУШ. 2021. С. 130–131.
50. Сухина Л. Ю. Музичне виховання у дитячому садку. 6 рік життя (за Базовим компонентом дошкільної освіти). Київ : Ранок, 2018. 112 с.

51. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Київ : Рад. шк., 1981. 382 с.
52. Фізкультхвилинки на уроках у початкових класах. URL: <http://uchika.in.ua/fizkulethvilinki-na-urokah-u-pochatkovih-klasah.html> (дата звернення: 26.03.2025).
53. Халько М. С. Характеристика мотиваційного компоненту навчальної діяльності молодшого школяра. *Психологічні науки*. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2018. Серія 12, вип. 7 (52). С. 150–156.
54. Червонська Л. М., Пащенко І. М. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Постановка голосу». Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 40 с.
55. Чорней І. Д. Психологічні аспекти розвитку мотивації молодшого школяра у навчальному процесі. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 4 (80). С. 165.
56. Шукалова О. С. Розвиток пізнавального інтересу у структурі пізнавальної мотивації молодшого школяра. *Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія*. Харків : ХНПУ, 2013. № 46, т. 2. С. 277–284.
57. Царенко Л. М. Використання музично-педагогічних технологій М. Д. Леонтовича в сучасній педагогічній практиці. *Проблеми освіти*. 2015. № 82. С. 265–270.
58. Циганок О., Санівський О. Дослідження дитячого фольклору в контексті традиційної народної культури. *Філологічний часопис*. 2016. Вип. 2 (8). С. 151–162.
59. Як підвищити мотивацію учнів до навчання? URL: <https://osnova.com.ua/praktichni-poradi-schodo-formuvannya-v-uchniv-motivatsii-do-navchannya/> (дата звернення: 15.03.2025).
60. Botarri S., Evans J. Effects of musical context, type of vocal presentation, and time on the verbal retention abilities of visual-spatially oriented and verbally oriented learning disabled children. *Journal of School Psychology*. 20(4). P. 324–338.
61. Gfeller K. Musical mnemonics as an aid to retention with normal and learning disabled students. *Journal of Music Therapy*. 20(4). P. 179–189.

62. Isern B. The influence of music upon the memory of mentally retarded children. *Music Therapy*. 58. P. 162–165.

63. Pecherska Ie. P. (2011). Intehrovanyi vplyv muzyky i pryrody na estetychne vykhovannia. [Integrated influence of music and nature on aesthetic education]. *Pochaktova shkola – Primary School*. 7. P. 29–32

64. Sloboda J. A. Umysł muzyczny: Poznawcza psychologia muzyki. Warszawa : Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina Katedra Psychologii Muzyki.

65. Folomieieva N. (2012). Alhorytmy avtorskoi tekhnolohii estetychnoho vykhovannia ditei zasobamy muzyky. [Algorithms of author's technology of aesthetic education of children by means of music]. *Ridna shkola – Native school*. 6. P. 21–23.